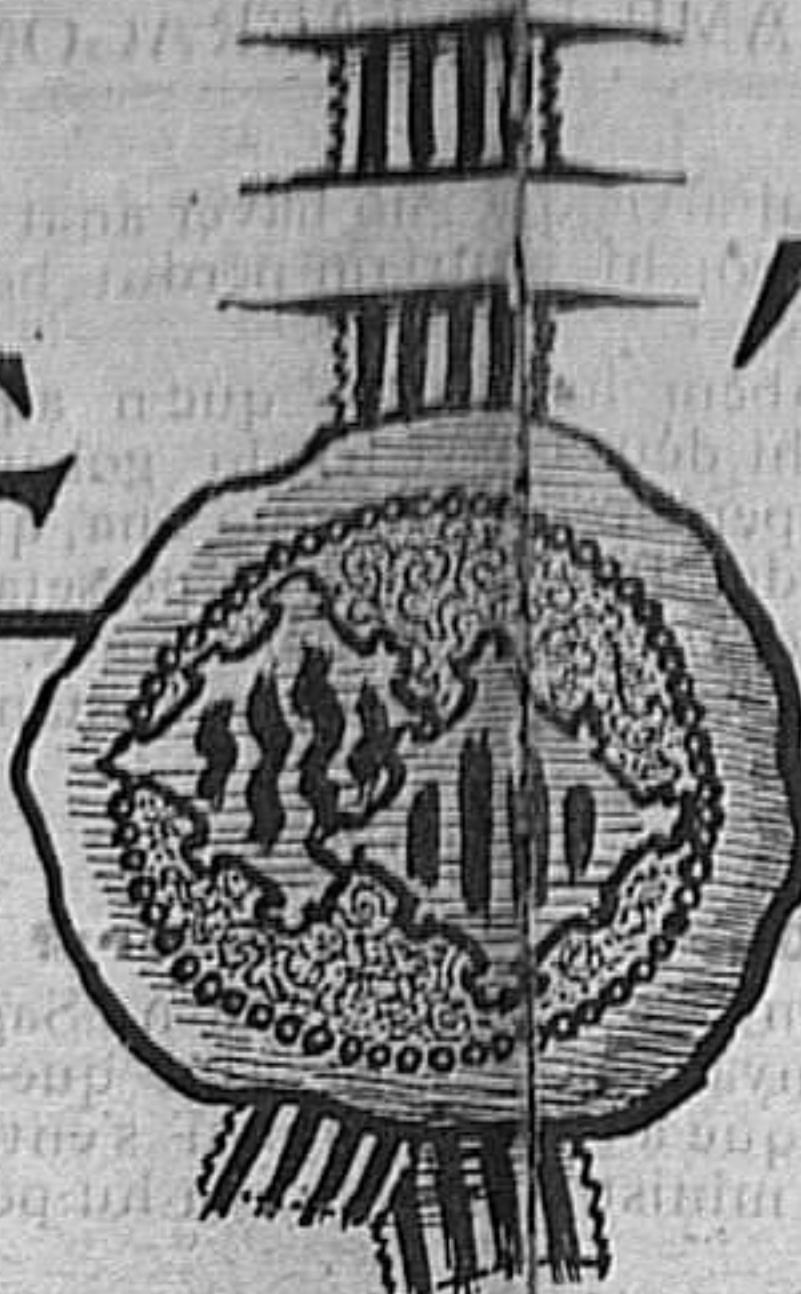

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

A Any 2.— Núm. 65.— Diumenge 27 de Octubre de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra; volém que catalans sian los juegues y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's pleths y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la tancutai de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forsova presti servye tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

ELECCIONES MUNICIPALS

Candidatura Administrativa

1.er Districte

D. Joseph Ventosa y Marqués

Advocat

D. Ramón Vallhonrat y Roig

Industrial

2.º Districte

D. Joseph M.ª Boxó y Barenys

Propietari

D. Tomás Jordá y Vellvé

Pagés

3.er Districte

D. Joan Tomás y Fortuny

Mestre de casas

4.º Districte

D. Antoni Rossell y Porta

Agent d'Aduanas

5.º Districte

D. Enrich Ventosa y Mitjáns

Comerciant

6.º Districte

D. Manel Guinovart y Teixidó

Propietari

REMERCIAMENT

La Comissió encarregada de designar als candidats que, després de tota significació política y atents sols als sagrats interessos de Tarragona, lluyaran en les properes eleccions municipals, ha complert la seva tasca. Los qui d'aprop han seguit les seves deliberacions, los qui ab imparcialitat jutjin lo resultat obtingut, no podrán menys d'aplaudir la regoneixent son patriotisme y l'enlairat criteri ab que ha sapigut procedir. No es estrany, donchs, que l'exit més falaguer hagi coronat llurs esforços, y que avui, lo poble sensat, los que anyonan la total destrucció de les petitas oligarquies que de temps immemorial venen imperant en lo Municipi, sentin rumberi lo cor d'alegría y's preparin ab fè y entusiasme á donar la batalla á l'estúpit caciquisme que tot ho agarrella.

La nota justa de l'efecte que ha produït en l'opinió la designació dels candidats, l'ha donada la premsa caciquista, deixant a corre-cuya y à mitj fer la campanya difamatoria ab tant poch èxit comensada. Ha vist qu'es intúit barrifar noms de personas quina honradesa nin-

gú ha posat en dubte; s'ha convenst que pel camí de l'escàndol y de l'injuria mal encoberta sols pot trobarshil despreci de la gent decenta; ha comptat las baixas que en las llistas de suscripció anaven venint cada dia, y malgrat sa afició al llençuatge tabernari y a las bromas burdellescas, ha parat en sech, ha callat avergonyida de sa propia obra.

Abans era'l despit, la rabia mal continguda la que movia á las plomas mercenàries á abocar en lo paper tot un enfilad d'insults groller, impropis de personas ben educadas. Avui es la por qui las detura, la cobardia innata d'aquesta colla de vividores polítichs que han malmet l'hisenda municipal fins al punt de portarla en poch temps al descrèdit y á la bancarrota.

Tots los que de veritat estimèn á Tarragona, los que voldriam veurela altra vegada, gran, rica y floreixent, los que en poch ó en molt hem contribuït al desvetllament que d'un quant temps enséa nota en lo nostre poble, nos hem de sentir en aquests moments satisfechos y orgullosos. Era general la creensa de que la nostra ciutat caminava depresa vers la seva total ruina, sense que pogués deforlar l'exemple d'altres poblacions més activas y treballadoras, y n'hi ha hagut

prou ab una modestísima iniciativa pera demostrar als més indiferents y als més excèptichs, quant poch cosa moure la voluntat del poble si s'encarregats de dirigirlo s'inspirin en lo més pur patriòtic y sagellan llurs actes ab la bona fe y l'honoradesa.

Los noms dels vuit ciutadans escollits per la Comissió pera que portin al Municipi la veritable representació del poble de Tarragona, sa respectabilitat y sus inmellorables condicions, són una garantia pera tothom. Clar es qu'entre ells s'hi nota la falta d'un representant de la classe obrera, mes no culpi als iniciadors ni als que han portat á la pràctica aquest mobiment. Culpis en tot cas, als qui, tenint inmèsser escusas ascendentes, s'han aprofitat moltes vegadas d'una enlairada pera enlairar a persones que han defendat las miras ressadas d'una empresa, l'altre han permès que sumés venjausas representacions de la classe obrera hagi o son pas per l'Ajuntament.

Mes, deixem aquesta consideracions que ns portarian molt lluny, tal volta més lluny de lo que nosaltres voldriam, y contentemnos per això felicitant als candidats y als qui ab tant llumbran han cumplert la delicada missió que'l poble. No sabem si la més completa victoria vindrà coronament á l'obra de s'ha comensat. Poch avada la gent de sa casa á n'questa enlla de lluitas ahont fins arà s'han fermes totas las coacciós, totas las baixas y totas las immoralitats, desde l'ascensió fins á la vergonyosa y inconfessable, temíen cada dia més esperansas de èxit, al contemplar com personas de totes las classes socials ofereixen spontàniament son concurs pera que triomfi la moralitat y la justicia.

Mentre arribal dia senyalat pera la lley pera l'elecció dels nostres concellers, los orgues del caciquisme poden fer feyna que'l agrahirén, perqu'es ajudaran ben eficas en la nostra propaganda. Y si li sembla á l'orgue de la masonería governant, pot comensar l'autopsia que ns té promesa, usant en aquesta operació mateix bistrurí que tan maravillosamente sapigué fer la disecció d'algu que sempre ensopega.

¡Tothom á votar!

La candidatura administrativa que publicarem en altre lloc d'aquest número, demostra ben á las claras que no es veritat, quel poble estiga retret; per lo contrari á l'escàndol de las sanas doctrinas exposadas en lo Manifest del 12 del present mes, ha sigut per la comissió organizadora tasca fácil trobar uns quants ciutadans, que si bé ab filiació polítichs no haurian anat mayá l'Ajuntament, acceptan avuy lo puesto d'honor que se'la hi senyala y's disposan á prestar sos serveys á la ciutat.

No podia ésser d'altre modo. Si tots en lo fons de nostra conciencia reconeixem que ls més que preuenen de no tenir Ajuntaments que veritablement representin la població, naixen de l'indiferèncisme, no cal més que vencer aquest indiferèncisme que tants desastres nos ha portat, y donar la batalla al centralisme y al caciquisme, precisament ahont deu donar-se, en las eleccions. Així no succeirà lo que fins ara que ls càrrechs de regidors han sigut monopolisats per los partits polítichs, y no tornarà á veure's l'espectacle de trobarhi á casa la vila sempre la mateixa gent.

Lo poble de Tarragona mereix lo més calorós aplauso per lo que ha fet fins ara; són dignes del major respecte, los patriots que cedint a precsis de la comissió han acceptat lo ésser presents los d'ells ho somniava; cap d'ells ne tenia desitjos; tots en bé de Tarragona's disposan a recullir en l'Ajuntament disgustos y fins perjudicis en sos propis interessos, qu'alta cosa no pot anar á buscarhi l'home de conciencia recta.

Mes, á aquesta abnegació, á aquest ciisme, á aquest desinterès dels candidats cal que hi respondi tota la població deixant de retrairse y anant á votar com un als home los qui acceptant la sanitosa doctrina del manifest tenen que ser la base de nostra regeneració local.

La tasca de la comissió queda gayre bê acabada; lo que falta a fer es obra de tots los ciutadans, sens distinció de classes,

categorías, ni ideas políticas. Los antichs amos de la ciutat posarán en joch totas las influencias, tot son art de fer eleccions, recurrirán á tots los medis pera assegurar la victoria, que representa son predominio en lo pervindre; mes pera desbaratar tots aquests plans, sols se necessita una cosa; que cada hú cumpleixi ab son deber de ciutadà, que tots a conciencia exercim los drets que la lley nos dóna, y veurem la caiguda que donarán aquestes oligarquías que fins ara han fet y desfet á mida de son gust per la senzilla rahó de que ningú s'ha près la pena de combatibles.

De cap de les maneras podrem no obstant viurer descuidats, hi ha que vetllar per la pureza del sufragi, hi ha que procurar que ls vots que surtin de las urnas sigan la verdadera expressió de la voluntat dels ciutadans, fent impossible suplantacions inicuas y tupinadas més inficiades encara.

N'hi haurà potser que's proposaran guanyar net ó brut, y si aquest cas arriba l'enteresa y la més ferma decisió deu ajuntar a tots pera exigir las més tremèndes responsabilitats aquests naufrags de la política que'n sas postriremes sols veuen sa salvació en la falsetat, en la mentida y tal vegada fins en l'escondit.

Totas las precaucions serán presas. Lo dret farà respectar per tos arreu, y si contra lo que no esperem s'intents algú atropell, no tingan por que ab lo pecat portaran la penitencia, lo pès de la lley caurà sobre ls qui intentin concular.

Deixem de retrairments en los moments electorals y de lamentacions després. L'hora de curar los mals qu'affoten i collir corona són tots a la gran obra de que surti triomfant, mes triomfant per majoria aclaparadora la candidatura administrativa, que si no altre cosa, representa quan menys l'aspiració nobilitissima d'un poble que cansat d'ésser explotat no vol seguir per aquest camí y buscar a afany reviure y prosperar.

Hermós exemple

Los treballs de la Comissió encarregada de formar la candidatura administrativa, han donat lloch a variis incidents en los qui s'ha revelat l'honoradesa, la bona fe y el patriotisme de las personas que han sigut designadas peral càrrec de regidor. La conducta d'aquestas personas, obligadas á sacrificarse pel bé de la ciutat, contrasta ab la manera de procedir dels candidats polítichs, qu'ells mateixos se presentan, els demandan lo vot, els s'ho fan tot, en una paraula.

Pera qu'és vègi fins ahont arriba la delicadesa dels candidats administratius, anem á relatar un fet ocorregut en una de lassessions celebradas per la Comissió a principis de la passada setmana.

Estaven designats ja tots los candidats, los qui sinó de grat, per forsa, havien acceptat l'honrosa comanda que se'ls hi feya, y la Comissió, satisfeta del resultat de sus gestions, los convocà á una reunio per organizar d'acort ab ells, la lluya.

Donchs bé, tot just s'havia comensat la reunió, que un dels candidats prengué la paraula y digué:

—Senyors: sento moltíssim tenirlo shi de dir que no puch acceptar de cap manera l'honrosa indicació que han fet envers la meva persona. En un moment de debilitat, irreflexivament y obegin als compromisos d'amistat y afecte que'm lligan ab vostès, vaig consentir qu'el meu nom figurés en la candidatura administrativa; però avuy m'he repensat y he vist qu'el cap manera podia acceptar aquesta designació.

Figürinse vostès que l'Ajuntament fa més de dos anys me deu unas tres mil pessetas, quantitat que jo necessito per qu'el treball és l'únich medi de vida de que disposo. Ara bé: si anés al Municipi, una de dues: o hauria de deixar de cobrar aquesta quantitat perjudicant los interessos de la meva familia, ó si la cobrés podría dir algú que aquest ha sigut l'únich móbil que m'ha portat á la Casa de la Vila. Ni l'una cosa ni l'altra m'convé, com vostès comprendran, y es per això que'm veig obligat á dirlo, tot agrahintlos l'honor que m' havian dispensat, que m'eliminan de la candidatura, puig la meva resolució ésser irreverable.

No hi hagué manera de convence á la persona aludida de que precindis d'aquestas rahons d'extremada delicadesa y que sols servian pera posar de maniess la

conveniencia de que á l'Ajuntament hi anessin homes de semblants ideas, y la Comissió acceptà per si aquella renúncia.

No estem autorisats per fer públich lo nom de la persona de qui hem fet esment; però creyem qu'els nostres llegidors s'esplayaran passant los ulls per aquestes ratllas y pensant qu'el no ferse encara en bé de Tarragona, tres sovinten aquestas mostrades.

En Estanislau Vayreda

a Tarragona

Afanyantse per aprofitar lo temps, tots los días, de bon matí, nostre bon amich feya la consabuda sortida per las inmediacions de la ciutat, havent trobat en una d'ells la Escabiola marítima L., que li costà careta, puix caygué a l'ayga del Riu Clà que baixava plé a vessar, militante y enfangantse fins a genoll, y al propi temps pogué sortir de dubtes de si existia ó no la Phragmites gigantea Gay. (Canyeta), donchs se va convencir de sa abundància per haverla vist florida ab sos plumalls aurífichs en molts estanys y ayga-molls d'aquells malsans.

Com lo dia abans, a la mateixa hora, després d'atravessar lo Camp de Mars, comensarem nostra tasca d'herborisió per lo camí del cementiri y seguirem per la feréstega y solia carretera del Pont d'Arméntera fins á l'ermita del Pastor, i regant la font de la Font de Garrot, lloch en aquella hora encensadora foscós y humit hont per la solesma y'l carácter de las plantas que l'enrevolten sobre tots los hermosos y altissims pins (Pinus laricio Poir.) únichs aquí, que s'hi cimbrejan orgullosos, sembla més un recòmbit d'embaldidor d'un bosch verge dels tròpics que d'un dels nostres Pirineus.

Sentats á terra sobre la catifa de Sideritis hirsuta L. y de Hypochoris radicans L. qu'estavan en flor, á corre cuytada, escrivem per un senderó á manera d'escorreich pelat y reliscós, ab gran perill d'estimbarros cent vegadas a no ser per agafarnos á la massa de vegetació que vesteix aquellas agrestes y poèticas vessants, composta en sa major part de Lotus hirsutus L., Dorycnium suffruticosum Vill. (Bòtjas), Prunus spinosa L. (Aranyoner), y molts pins, argilaguts y estepas per entre las que guaytan las blancas umbelas de la Ptychositis heterophylla Koch. á la plassetà ombrívola de la Font de Garrot, lloch en aquella hora encensadora foscós y humit hont per la solesma y'l carácter de las plantas que l'enrevolten sobre tots los hermosos y altissims pins (Pinus laricio Poir.) únichs aquí, que s'hi cimbrejan orgullosos, sembla més un recòmbit d'embaldidor d'un bosch verge dels tròpics que d'un dels nostres Pirineus.

Sentats á terra sobre la catifa de Sideritis hirsuta L. y de Hypochoris radicans L. qu'estavan en flor, á corre cuytada, escrivem per un senderó á manera d'escorreich pelat y reliscós, ab gran perill d'estimbarros cent vegadas a no ser per agafarnos á la massa de vegetació que vesteix aquelles agrestes y poèticas vessants, composta en sa major part de Lotus hirsutus L., Dorycnium suffruticosum Vill. (Bòtjas), Prunus spinosa L. (Aranyoner), y molts pins, argilaguts y estepas per entre las que guaytan las blancas umbelas de la Ptychositis heterophylla Koch. á la plassetà ombrívola de la Font de Garrot, lloch en aquella hora encensadora foscós y humit hont per la solesma y'l carácter de las plantas que l'enrevolten sobre tots los hermosos y altissims pins (Pinus laricio Poir.) únichs aquí, que s'hi cimbrejan orgullosos, sembla més un recòmbit d'embaldidor d'un bosch verge dels tròpics que d'un dels nostres Pirineus.

Ab algunas punxades de més y quasi de quatre graps pujarem per lo mateix caminet, mentre s'envolten las fumeres de las masies que s'oviran llensavans calmosos y blanxs caragols de fum y las ombras de la nit comensavan á ensenyorise de per tot, apareixent enllà vers mestral y ponent com á espessa nuvolada, pitjada per sota l'horitzó, la negrosa y gegantina silueta de la cordillera de Prades que confon la límits indecisos del cel y de la terra.

A causa de la fosquetat, depressa, sens fixarnos en res, á l'esser á l'esmentada carretera del Pont á Tarragona, trascrare de valent, entrant á la ciutat en mitjà de la polsaguera que alcavan los remats que belant y bringuejant se dirigien á tancar, despedintnos ab l'arreure fins á l'endemà.

AGUSTÍ M. GIBERT.

Abdúas diadas de Novembre

Quan gaya y oportuna's mostra nostra augusta Religió en llurs diadas y solemnitats! No hi ha tongada de l'any en que ls seus cànichs y liturgia severa no ns fass recordansa d'algún dogma o misteri de llur sagrada Teologia. Preci-

sament en les dues festivitats característiques de la tardor, *Tots Sants* y *diada dels morts*, en què ns recorda l'hermós dogma de la Comunió dels Sants, se inclou un mon de mística poesia. L'un dia és l'Iglesia triomfant, lo mon de benhaurats, que intercedeix per nosaltres al Rey de tremenda majestat; à l'ensentdem serèm nosaltres, l'Iglesia millant, lo mon que lluya sens treva, lo qui demanarà misericòrdia per l'Iglesia purgant, per aquella munio d'ànimes beneïtes, que'n lo gresol del Purgatori's purifican de les escoríes de la culpa, contreta en aqueix mon. Y'l poble cristian, què es el poble més senzillament poètic del mon, ha traduït aquestas festas en llurs típicas costums.

Nos trobem en plena tardor; les fullas grogencs dels arbres van cayent à impuls de les primeras busfades borrascosas, com les ilusions de la joventut van caient també à l'impuls de les primeras borrascas de la tardor de la vida. Y esdevé la diada de *Tots Sants*, de tot aquell estol brillantissim que gosa de la benhauransa eternal, y aldemà l'Iglesia y les faels mostran llurs galas més prehendas en senyal de goig; tot demostra'l joli sever, la alegria santa de las grans solemnitats; mes à la tarde, après les vespres del dia, tot cambia d'aspecte. Lo temple's vesteix de negre, draps de dol, las campanas brandejan tristement tots à morts, y canticus funeralis de la regia catòlica compenetrant de tristor or dels cristians. Après ve l' hora del espúscul; los últims raigs del sol ponent internan en l'horitzónt tantint los nívols

de grana y escarlata; lo cloquer llansa à l'espai tristes notes funerarias; los ecls surten del temple, arrengralats, iostos y capificats; darrera segueix lo astor vestit també de dol. Se dirigeixen al Camp Sant: algunas crèus plantadas aquí y allà, algunas inscripcions fredes y lacónicas, alguns salzers y xiàpres, plorant los uns ab sos ramatges caiguts y enlairantse los altres com si dirigissen plegarias fervorosas al cel. Allí en aquell espai sembrat de creus, llosas y sepulcres, s'inclou un mon de tristes recordans; allí descansan nostres pares, nostres fills, nostres germanys y nostres amichs esperant lo sò de la trompeta angelica que'n cridi a judici. Lo preste enton a *de profundis* ab vèu llastimosa y un chor d'altres vèus també llastimosas l'hi respon, y la multitud ab cara trista y'l capvinclat prega pels que ja

CÈRVESERIA es tant, las campanas dalt (A CA'L B DIPOSIT) ciosos à llurs casas; la Vins de totas classes, en punt, los porróns Servei à domicili. Restauristes, empòr abans preus molt acomodo. Sapa Peroni, cadena ponen vèus rasposas d'homens, que jedas ab vèus tendras y frescas de donas y nins. Es la plegaria de la familia demandant a Deu pels passats difunts, abans de començar la tradicionnal castanyada. Què bonich és tot això! y no obstant, quèn frets y tristos van quedant los sers y las llars, à mesuras que van desapareixent aytals gayas costums del poble català, gràcies a las dolentes ensenyans dels moderns filosops y dels novissims sociòlechs!

ANTÓN TORRENT, PBRE.

Goig y dolor

Ganinch, gananch!.... Ganinch, gananch!.... l'oca, campana, toca; repica per demà què es festa major.

Quin trasbals hi ha à l'Iglesia! Los candeleros nous; las sacras bonas; las estovalles ben plegadas à la panera, quin goig farán tan ben planxadas y arrissadas de cap à cap!....

Vinga, espavilat, sagristà; sòra pels dels recons. Dònals; que s'hi coneiga la mangra demunt l'enrajolat!....

Què hermosa que la posan à la Mare de Déu!.... Son vuit o nou sagristans pera posarí'l vestit bo, y l'una li arregla la toca, l'altra la corona de plata, l'altra'l manto que li cau sense una arrugada.... y totas, enroillant à l'imatge, semblan un niuet d'auellas festejant à la mare!....

A la casa de la vilà, tot és tràfec: banderolas, domassos, preparatius de lluminaria, disposicions per aquí, disposicions per allà.... Lo batlle mana, lo secretari escriu, y l'agutizil compleix.... Lo sereno y nunci, tot en una pessa, esta amohinat.... Ves! ha d'acudir al municipi y ab prou feynas podrà acabar los parels d'espardenyas que té econmancats.... Y no'n té pochs de parroquiàns entretinguts à casa, perque'l seu xich no pot donar l'abast p'era afeciar aquella munio de gent qu'esperan tanda!....

Y s'escombran los carrers.... y vinga calcs per las parcs pera posarlas ben blancas, fins arràns de las finestras.... Tot blanch, ben blanch, qu'enlluerni als forasters tanta blanca!.... Que ho sàpigam que aquell color és lo més caratterístich de casa nostra!

Y à can Massagué ja s'hi han arribat hostes de Barcelona, y à can Vidal al menys seràn quaranta à taula, y arriban unas tarianadas de gent, que no't dich rès si'n faràn p'tar de pollastres y costillas!.... Han mort dos bens!....

Fins les císsas més pobres rumben las cassolles. Com qu'enguanja la festa és grossa, la cuijita ha anat bé, ha plouyt y han tocat bon arreplech de pessetas, vindrà la cobla, y tindrán bon envelopat y uns quants joves de bon humor fins faran lo ball de bastons.... Y al cafè aquest any hi haurà comèdia, y las noyjas es trenarau vestits nous, y tothom anirà en

Y la campana repica que repica.... Ganinch, gananch!.... Tot lo termel sent aquest só aleger: la campana ho diu què es festa y ab la mateixa vèu ho sap expressar tot, tot.... Y avuy, brandant ab forsa, la fanar ben depressa la llengua, semblant una noya contenta y atrafegada quan ensenyala presents de boda.

Y yet aqui, qu'en una caseta baixa, molt baixa, las portas que la tancan, grisas y escletxadas per tot arreu, mitj ajustadases que són, ensenyant una claror tan trista, tan trista com la mateixa tristesa.... Y en lo primer grau de l'escala, sentat s'hi está un jayet, sumicant, que per ésser tan vell no té prou forsa p'era plorar fort, fort com lo mateix dolor que sent, perque à dalt, al bell mitj de la cambra, posada sobre un llitet, estiradeta, hi ha una nena morta.... Y sa mare ha plorat molt, molt, mentreis la vestia de blau.... y ara ab lo cor auxit y ab la vista tota estranya, se la mira à sa filla, que tapada ab un vel blanch sembla de cera.... Se la mira y potser no la vèu.... se la mira y no ho comprèn que sa filleta siga morta, no ho comprèn.... no més sab quèl primer que gosi à tocarli allò qu'ella tant estimava, no tindrà perdó de Déu.... Y de'n tant en tant, la toca, la destapa, la besa, l'abrasa, y perdut l'enteniment y'l cor sech de tant de plorar, no encerta què dir ni què fer....

Y mentres tant, la campana repica, repica per demà què es festa major.... JOSEPH VAZQUEZ.

Comentaris

Falsificacions

Aquests falsificadors no s'entenen de feyna; encara no surt una moneda, algun bitllet o altres objectes que representin algún valor, ja's tenen dispositos à fer lo negoci pel seu compte. Desde la calderilla fins als duros alfançants, hi ha un rosari de moneda ilegal ó falsa, que fa tornar tarumbas als caixers més aixerits.

Ab las monedes de cinch pesetas, un hom ja ha perdut lo compte, de las classes y procedencias: filipinos, cubanos, puerorriquenos, sevillanos, alicantinos, etc., etz. L'un perque té cinch mallas de cadena en lloc de quatre; l'altre per que té l'orella més grossa; lo de més allà per que ls cabells son llisos.... Es a dir: un embull que no s'klärira mai.

De bitllets de Banco no cal parlarne; tan bona punt ne surt una nova sèrie, que ja tenim en dansa la seva corresponent falsificació.

Però à lo que no haviam encara arribat es a què s'falsifiquessin los bitllets de la Rifa de Nadal. També s'han falsificat, ja no èsser menos, y ara pot molt ben quedi ab la sanitat d'haver-se tirat, però sense cobrar.

No'ls hi sembla que'n tantas falsificacions hi han d'intervindrer per forsa molta gent? Es clar que sí, però per això mateix es més difícil de descubrirlos; si fossin pochs.... encara.

Catarros oportuns

Ja saben que'l Duch de Veraguá va anar a Galicia pera estudiar personalment la qüestió dels *jeiters* y de las *traiñeras*. Desprès esd estudiada la cosa y assegurat per en Montero Ríos, *jeitero* fins al moll dels ossos, tornà à Madrid ab la solució à la buixaca. Aquesta solució que fou aprobada en Consell de Ministres, es completament favorable als *jeiters*, tota vegada que sols permet à las *traiñeras* pescar fòra de puntes, què es lo mateix que prohibírlohi la pesca; puig fòra de las Rías no s'hi poden aguantar las *traiñeras* per la molta mar que sempre hi ha en las costas gallegas.

Los de Vigo què n'això de las *traiñeras* havian trobat la pedra filosofal, s'han revoltat de mala manera, ab l'intenció de que cridant molt es facil que arribin à espantar al govern, que s'espanta per qualsevol cosa.

Ja tenim dit més d'una y més de dues vegadas que això de la pesca à Galicia no s'resolverà tan facilment, y anirèm passant días y mentrestant si algú gemega, ja siga *jeitero* ó *bè traiñero*, senyal que haurà rebut, que lo què es lo govern no està per aquests mals de cap y molt menys que ls plats trencats los pagui algn ministre com es molt fácil succeixi à l'Urzaiz, diputat per Vigo, que pera evitar que'l seu electors li cremessin lo retrato com van fer ab lo d'en Montero Ríos, va publicar una carta en *El Imperial* dihent qu'ell s'havia opositat à que lo Ministro fes lo que va fer.

Ab aquest procediment ja va passar lo cop y fins logrà que ls de Vigo s'escargamlessin cridant *Viva Urzaiz*, però no comptava ab la *huéspeda*, ó sigui ab Romero Robledo, que trayent punta à la cosa, ha fet verament difícil la continuació del Sr. Urzaiz en lo Ministeri.

S'ort en mitj de tot qu'en Sagasta sempre porta à la buixaca un pot de catarrs en conserva pera anar-se a casa uns quants dies, los necessaris pera que ja ningú's recordi del fet y passi la tempesta. Lo temps ho resolt tot, aquesta és la màxima d'en Sagasta, y fins ara no li ha anat tan malament. No hi ha res més senzill que deixarse portar per la corrent.

Tot s'arregla pagant

No se sab lo que ha sigut dels dos noys que raplaren los moros, però sembla que l'assumpto queda arreglat mitjant una indemnissació de nou mil pessetas als pares dels noys y cent cinquanta mil al govern espanyol, que pagarà Sultà del Marroc.

Més val aixis que no haver anat à fer lo guerra; hi auriam perdut bous y esquellas.

No sabem los gastos que'n aquesta qüestió hi deu haver fet lo govern espanyol, peròns a embla que s'ha quedat la part del lleó. Nou mil pessetas als pares dels captius ó dels morts, puig això no està prouclarit, es bastant poca cosa.

Que's fan dels diners?

Lo tant se'n endona de'n Sagasta, acompañat de la poca salut que gaudex, fà que à Madrid ningú s'entengu y que'l ministre s'còrra cada hu pel seu cantó.

En la qüestió dels presupostos parciais tots los ministres estan conformes ab aumentar los gastos considerablement, perque entenen que sense diners no's pot regenerar lo país; mes Urzaiz, què es l'encarregat d'expremer la taronja contributiva, diu que ja no sab de que fer mánegas y que

Já transigirà Minstre d'Hisenda, que ls nous gastos de sempre, passarà per tot, y encara més si té apego à la cartera.

De las Obras Públicas y ferrocarrils de via estreta que figurin en presupostos, ne traurem la sa tisfacció de que constin en lo paper, però de què s'fassin ja'n parlarèm. Han sigut tan nombrósos los emprèts fets per Obras públicas, sense que se'n hajin realisat, que no cal tenir gayres con fiancias que ara siguem mésafortunats.

Havèm gastat 1 milionadas pera l'exèrcit, per la Marina y per la Obras públicas, y tothom sabe quèl primer no té material modern, que de barcos no n'hi ha un que s'aguan, y que'n qüestió d'obras encara estèm cinc segles atrassats.

20, 31 del dia

Vaja, vaja, meus ciutadans firmants del famós Manifest als tarragonins, n'han fet una com la cova y no tenen perdó de Déu. Vés qui'ls feya posar en lo que no entenen y ahò ningú ls demanava! Vés quèls importa à ellis que à ca la vilà s'fassí això ó des fassí allò! Per què s'han de preocupar de la cosa pública? No era molt més pràctic que les forças desplegades de cop y vidita per la gent de sa casa, las haguessin portadas à defensar la política de l'home del tupè, d'aquest grran estadista que ha fet la felicitat de nostra pàtria, y conseguint à l'ensembla que ja nació espinyola sia la més gran y respectada d'Euràopa, fins al punt de lograr lo que no s'avia obtingut cap potència, es a dir, que'l moros nos indemnissin pescotonas!....

han fet los 11 de Tarragona, han despençat una gran ocasió y tal volta se'n han perdut de la seva conducta, ja que malles llengües diuen que, elements extrelys à la classe, són los que han determinat un accord que, la veritat, fou molt poc mediat.

«Què hi han de fer los obrers à casa la ciutat?...» «La nostra feyna és la d'organizar las Seccions de resistencia....» Aquestas y altas reflexions se feyan los obrers que, sujestions per cants de sirena, no volan ni sisquera llegir la comunicació en la que s'els hi oferia un lloc à la candidatura, perque aquesta resultés una veritable acció social, representada per totas las classes; es à dir, que'l treballadors havien d'anar al Municipi à defensar los sagrats interessos del seu estament, tant desculyats per totas, absolutament totas las banderias políticas.

Què y en quin temps hi ha hagut un parti polítich que hagi donat un espectacle tan hermos, tan humà, com l'ort per un grupat de compatriots que, seguin quinas vulguin las seves idees, han portat à la pràctica un tal alt exemple de germanor envers la classe treballadora?....

Deixémse de consideracions y anem à l'assumpto.

Entenem que'l obrers tenen l'obligació d'aprofitar-se de tots los moviments socials, intervenint-hi directament y molt més quan aquests moviments se dirigeixen à la conquesta dels sítius desde ahont se administran los interessos del comú.

Los representants dels treballadors al Municipi, hi tenen tanta ó més feyna que á las societats de resistencia, tota vegada que, com dich al principi, las Seccions de resistencia són negativas pera l'mellorament definitiu de l'obrer, mentre que al Municipi podrian intervenir en que no s'adulterin los aliments, en que las casas tingan condicions higièniques, en que ls petits industrials no mermin lo pès en la venda de llurs articles, en que sia una veritat la beneficencia municipal, en que l'instrucció reuneixi las condicions que ls moderns avensos exigeixen, en que s'apreti la recaudació de certs impostos y rebaxin los consums, abaratint las tarifas, en que las brigades treballin las vuit horas y s'imposin condicions als que prenguin subvencions pera fer impossible l'explotació del treballador, y, per fi, en fiscalizar l'administració pera que no hi hagi disbaus ni's malgastin los interessos de tots.

Reflexionar los obrers tarragonins sobre lo que deixém apuntat, y si vosté m'ho permet, Senyor Director, ab més temps y ab més calma, tornarèm à parlar d'aquest assumpto. Es tanta sa importància que serà poch tot lo temps que s'hi dediqui.

De vostè affim. s. s.

tranquill!.... Però ns creym que aquesta tranquilitat no li durà gaire, perque los veïns del *feudo* (?) de Malé, no estan disposats à deixarse trepitjar, y si no troben qui'ls ampari en los seus legítims drets, sabrán ferse els mateixos la justicia.

Já n'estan cansats aquells dignes ciutadans de viure sota'l jou d'un caciquisme que ab prou feynas *sab de lletra*.... N'han rebut massa de *bofetadas*, y están disposats à tornarlas totas, absolutament totas, per més que ls encarregats de rebrels tingin la pell de pergami y no s'inmutin ni's tornin vermells....

Ab això, anich *Dallonsas*, comensis à preparar, perque tenim per segur que abans de Nadal tornarèm à conmemorar à Sant Joan.... solzament quel Sant Joan d'ara serà una mica diferent del passat. També'l cremarà en *efigie*, y vostè també'l cremarà en *realitat*.... però las las bofetadas d'allàs són molt fàcil que tornint ahont las donavan....

Nada.... què ns sembla que'l posaran en un mambrete.

A la Classe obrera

SR. DR. DE LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt distingit Senyor: Las ideas estampadas en lo seu confrare *La Renaixença* del dia 16 del mes que som referents à que la classe treballadora prengui part en las eleccions municipals, són tota una revelació pera molts obrers catalans.

Los nostres obrers, ocupats y preocupats en l'organización de societats de resistencia, en las que fà mitj segles gasan tan inútilment llurs esforços sense que hagin mellarat de condició malgrat l'haber conseguit aumens de salari, avuy se troben en pitjors condicions que abans, tota vegada que à mesura que ls salariis augmenten, s'encareixen los articles de primera necessitat, y com que'l treballador es à l'ensems consumidor, li resulta complertament negatiu aquell augment. Y tinga en compte'l treballador que'l capital tendeix constantment à rebaisxar lo salari, en una ó altra forma, fins al límit en que l'obrer ho consenti y puga viure y reproduirse.

Los treballadors que fà tant temps lluytan, deurián veure què à pesar de l'estol de redemptors que ls hi han surtit, van sempre de mal en pitjor, y com qu'entenç que la redempcio de l'obrer d'la seva pàtria, ja colectivament, és precis què s'prepare pera la lluyta, però no seguit los mollets rutinaris empleats fins avuy, sinó orientant-los y mirant cap à Europa, imitant als països que van pel veritable camí de l'emancipació.

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de conitzan pera aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en la

Srs. Climent y C.^a—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'Abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

Marcel·lí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de pimportant casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanfere i C.^a, constructors d'aràdas y bògits pera fondas llauradas y demés màquines agrícoles

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despaztan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas á preus molt econòmics.

Se serveix á domicili.

La confianza

SASTRERIA DE EMILI PUJOL

9, Unió, 9

TARRAGONA

RELOTGERÍA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

pres, plats
guts y en
gissen plats
aquéll es
sepulcres
cordansas
nóstres fi
amichs esp
angèlica qui
entona un a
sa y un chor
mosas l'hi re
trista y'l ca
no

CERVESE

(A CA

RIA MODERNA

DIPÓSI

A'L BOYEA

Vins de totas classes. Refrescos y licors

deus molt acomoclasses. Ressons tots los días á

Unich refrescado.

Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al ca

rre de Fortuny.

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 24

Hernández (TRENCAZOS)

Aquest establiment compta ab los avencions mes moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trençaduras.

Grans existències en braguerets de goma pera la curació radical de les trençaduras congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y á Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingué ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

Sastreria, Camiseria y variis gèneros

J. GUELL

39, Major, 39.—TARRAGONA

Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, vi cunys, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera senyoras: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolinas y percals d'alta novetat.

Ròba blanca, articles pèra dols, llensols de fil y de cotó.

Mundos, paraguas y cotillas, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupulons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS Á LA MIDA

39, Major, 39.—TARRAGONA

Única que conté un **BO** per 100 d'olis pur de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfites de calis y de sosa. Aprobada y recomendada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analitic per Dr. Bonet, catedràtic de Farmàcia á l'Universitat de Madrid. Es aliment, llenitud y medicament tònic y estimulant del desenrotill fisich; aumenta la secreció de la llet; ajuda la creixensa dels ossos y l'trencar las dens; d'efectes positius en las embragues y en l'infància. Es crema clara, blanquisima y la mes agradable ('s conserva sempre).

Cura la tos, catarrats, bronquitis, tisis, escrofulas, hifatisme, raquitisme, debilitat, poe-re, reumatisme, diabetes etz., etz.

Rebutjar las similars y estrangeras, que no acceptan, despaxtan ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Dipòsit: Dr. Andreu L. Gaze Barcelo-

na G. Garcia, Martin y C.^a y Fernandez, 4.

Madrid y en totas las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

26, COMTE DE RIUS, 26

Emulsió Nadal

ES LA MILLOR

fosfites de calis y de sosa. Aprobada y recomenada pel Colegi Medich oficial de Barce-

lona y analitic per Dr. Bonet, catedràtic de

Farmàcia á l'Universitat de Madrid. Es ali-

ment, llenitud y medicament tònic y es-

timulant del desenrotill fisich; aumenta la

secreció de la llet; ajuda la creixensa dels

ossos y l'trencar las dens; d'efectes positi-

us en las embragues y en l'infància. Es crema

clara, blanquisima y la mes agradable ('s con-

serva sempre).

Cura la tos, catarrats, bronquitis, tisis, es-

crofulas, hifatisme, raquitisme, debilitat,

poe-re, reumatisme, diabetes etz., etz.

Rebutjar las similars y estrangeras, que no

acceptan, despaxtan ni prenen los bons es-

panyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Dipòsit: Dr. Andreu L. Gaze Barcelo-

na G. Garcia, Martin y C.^a y Fernandez, 4.

Madrid y en totas las capitals y poblacions

importants, M. Nadal, Tarragona.

26, COMTE DE RIUS, 26

Ayqua naf SERRA

La llegítima marca "SALUD"

en any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

Srs. Climent y C.^a—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de

conitzan pera aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo

Srs. Climent y C.^a—**Tortosa.**—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'As-

abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca**

SALUD m'ha donat inmillorables resultats.

Exigeixis lo llegití **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina

in any de una escrúfolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se pre-

senten presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de

Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de

gana y de fors